

De europæiske arbejdsmarkedsorganisationers repræsentativitet: sektoren for sport og aktiv fritid

Resumé

Indledning

Denne undersøgelse har til formål at give den nødvendige information med henblik på at tilskynde til en social dialog på sektorplan i sektoren for sport og aktiv fritid. EIRO's serie af undersøgelser om repræsentativitet, som er foretaget efter anmodning fra Europa-Kommissionen, tilsigter at afdække de repræsentative arbejdsmarkedsorganisationer, der skal konsulteres i henhold til bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). I undersøgelsen identificeres således de relevant nationale arbejdsmarkedsorganisationer i sektoren for sport og aktiv fritid via en top down-tilgang (med angivelse af medlemmerne af de europæiske medlemsorganisationer) og en bottom up-tilgang via de nationale korrespondenter fra Det Europæiske Observationsorgan for Arbejdsmarkedsrelationer (EIRO).

For at den europæiske sociale dialog kan være effektiv skal sektorens relevante nationale aktører være repræsentative – kun tilstrækkeligt repræsentative organisationer kan deltage i den europæiske sociale dialog.

En national organisation anses for at være en relevant interesseorganisation på sektorplan, hvis den opfylder følgende kriterier:

- organisationens område henhører under den pågældende sektor
- organisationen deltager enten regelmæssigt i kollektive overenskomstforhandlinger på sektorplan og/eller er medlem af en relevant europæisk interesseorganisation.

En europæisk organisation anses for at være en relevant interesseorganisation på sektorplan, hvis den er opført på Kommissionens liste over interesseorganisationer, der skal konsulteres på vegne af sektoren i henhold til artikel 154 i TEUF, og/eller deltager i den europæiske sociale dialog på sektorplan og/eller har anmodet om at blive konsulteret i henhold til artikel 154.

Afgrænsning af sektoren

I forbindelse med denne undersøgelse afgrænses sektoren for sport og aktiv fritid i overensstemmelse med den statistiske nomenklatur for økonomiske aktiviteter i Det Europæiske Fællesskab (NACE) (rev.2) for at sikre, at resultaterne kan sammenlignes på tværs af landene. Mere specifikt er denne sektor afgrænset af NACE-kode R 93.1 (sport) – idet R 93.2 (andre forlystelser og fritidsaktiviteter) er uden for dens område.

Økonomisk baggrund

Den europæiske sektor for sport og aktiv fritid omfatter tre hovedsegmenter: amatørsport, professionel sport og aktiv fritid. Trods manglen på pålidelige data er der ingen tvivl om, at sport og aktiv fritid har været et dynamisk og hurtigt voksende område i mange år som følge af diversificeringen af sportsaktiviteter, udviklingen i fritidssektoren og sportens globalisering, professionalisering og kommercialisering.

Sektoren er imidlertid kendetegnet ved en høj grad af organisatorisk fragmentering på både arbejdstager- og arbejdsgiversiden på nationalt og europæisk plan. Grunden hertil er, at de forskellige aktiviteter traditionelt er baseret på meget forskelligartede organisatoriske strukturer. Endvidere har de nationale arbejdsmarkedsorganisationer inden for sektoren, hvor de findes, generelt et forholdsvis lavt organiseringsniveau, da sportsbevægelsen har sin rod i nonprofitorganisationer og i frivilligt arbejde. Professionaliseringen har imidlertid øget behovet for formaliserede arbejdsmarkedsrelationer.

Beskæftigelse

Med hensyn til beskæftigelse er sektoren ikke særlig stor, og dens andel af den samlede beskæftigede er under 1% i alle lande undtagen Irland, Malta og Det Forenede Kongerige. Det Forenede Kongerige har en særstilling med mere end 400 000 personer i lønnet beskæftigelse i sektoren. Ifølge data fra Eurostat (andet kvartal af 2011) beskæftigede sektoren for sport og aktiv fritid i EU omkring 1,44 millioner personer.

Den seneste udvikling

I modsætning til de fleste andre sektorer havde den økonomiske krise kun begrænsede konsekvenser for sektorens arbejdsmarked. Nogle lande (Østrig, Bulgarien, Frankrig, Grækenland, Luxembourg, Nederlandene, Slovenien og Sverige) er imidlertid blevet berørt af nedskæringer af den private støtte til professionel sport, mens andre lande (Ungarn og Irland) har registreret et betydeligt fald i den offentlige støtte til sport.

Interesserepræsentation på nationalt plan

Fagforeninger

I betragtning af sportsverdenens komplekse og forskelligartede organisatoriske strukturer på nationalt plan kan alle de nationale organisationer, der er medlemmer af de relevante europæiske arbejdstagerrepræsentanter på europæisk plan, ikke identificeres som egentlige fagforeningsorganisationer. Nogle af disse medlemsorganisationer er således hybridorganisationer, der ofte snarere optræder som vogtere af regler for idrætsudøvelse end som aktører i arbejdsmarkedsrelationerne.

Af de 27 lande, der er omfattet af undersøgelsen, har alle undtagen fire (Tjekkiet, Estland, Letland og Slovakiet) registreret mindst én fagforening på sektorplan. De pågældende fagforeningers størrelse varierer meget i Europa, lige fra over 2,2 millioner medlemmer hos Ver.di i Tyskland (ikke alle i denne sektor) til kun 60 SPS-medlemmer i Litauen. Der blev identificeret i alt 91 fagforeninger på sektorplan, der opfylder kriterierne for at indgå i undersøgelsen om repræsentativitet.

Ca. 35 % af fagforeningerne repræsenterer 70 % eller flere af de erhvervsaktive arbejdstagere, der er omfattet af deres område; ca. 12 % organiserer færre end 15 %, og ca. 28 % har registreret en dækning på mellem 15 % og 50 % af deres potentielle aktive medlemmer. Disse resultater viser, at den samlede områdedækning for fagforeningerne på sektorplan generelt er forholdsvis høj.

Arbejdsgiverorganisationer

Der blev identificeret i alt 83 arbejdsgiverorganisationer på sektorplan i 20 lande. Cypern, Tjekkiet, Estland, Litauen, Luxembourg, Malta og Slovakiet havde ingen arbejdsgiverorganisation på sektorplan, der opfyldte mindst ét af de to kriterier for at indgå i undersøgelsen. I fem lande er der kun en enkelt organisation, hvilket viser, at pluralistiske organisationssystemer er fremherskende på både arbejdsgiver- og fagforeningssiden. I 12 lande deltager mindst én organisation ikke i kollektive overenskomstforhandlinger: De klassificeres kun som arbejdsmarkedsorganisationer på grund af deres tilknytning til en eller flere af de europæiske arbejdsgiverorganisationer på sektorplan, der er omfattet af denne undersøgelse.

Kollektive overenskomstforhandlinger

På grund af sektorens komplekse organisatoriske struktur og manglen på stærke, veletablerede arbejdsmarkedsparter på sektorplan i mange lande er arbejdsmarkedsrelationerne generelt forholdsvis utilstrækkeligt udviklede i medlemsstaterne. Fem af de 20 lande, som der foreligger oplysninger om (Belgien, Frankrig, Italien, Rumænien og Spanien), har registreret en dækning af kollektive overenskomstforhandlinger på sektorplan på mere end 90 %, blot to lande (Finland og Sverige) har registreret en mellemstor dækning, mens de resterende lande har angivet en lav eller meget lav dækning.

Interesserepræsentation på europæisk plan

De organisationer i sektoren for sport og aktiv fritid, som er opført på Europa-Kommissionens liste over arbejdsmarkedsorganisationer, der skal konsulteres i henhold til artikel 154 i TEUF, er UNI-Europa Sport, EU Athletes og FIFPro, der repræsenterer arbejdstagere, og EASE, EHFA, EC-OE, EPFL og ECA, der repræsenterer arbejdsgivere.

Omkring 40 % af de fagforeninger, der er opført på listen, er direkte tilknyttet UNI-Europa Sport. EU Athletes og FIFPro tæller henholdsvis 21 og 20 direkte tilknyttede medlemmer og dækker således generelt de største medlemsstater via tilknyttede fagforeninger fra disse lande. Den mest fremtrædende undtagelse i denne henseende er Tyskland, som mangler enhver tilknytning til FIFPro. Andre europæiske organisationer end UNI-Europa Sport, EU Athletes og FIFPro repræsenterer imidlertid en forholdsvis stor andel af både fagforeninger på sektorplan og lande.

De fleste arbejdsgiverforeninger er tilknyttet EASE, EHFA, EC-OE, EPFL og ECA. Én anden europæisk organisation, UEFA – der dækker tre lande – deltager i det eksisterende sektordialogudvalg i sektoren for professionel fodbold. Da organisationen imidlertid ikke anser sig for at være arbejdsgiverrepræsentant eller aktør i arbejdsmarkedsrelationerne, betragtes den ikke som en repræsentativ europæisk organisation på sektorplan.

Konklusioner

Det konkluderes i undersøgelsen, at UNI-Europa Sport, EU Athletes og FIFPro på arbejdstagersiden og EASE, EHFA, EC-OE, EPFL og ECA på arbejdsgiversiden bør betragtes som de vigtigste repræsentanter i EU for arbejdstagere og arbejdsgivere i sektoren for sport og aktiv fritid.

Yderligere oplysninger

Rapporten om *Representativeness of the European social partner organisations: Sport and active leisure industry* (De europæiske arbejdsmarkedsorganisationers repræsentativitet: sektoren for sport og aktiv fritid) findes på <http://www.eurofound.europa.eu/eiro/studies/tn1105058s/index.htm>

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Camilla Galli da Bino, informationsmedarbejder, på gdb@eurofound.europa.eu